

BIBLIOTHEQUE
MUSEE GENEVOISE

SI

RECUEIL
DE LETTRES
ET DISCOURS
ADRESSÉS
A DIVERS
PERSONNAGES
XV-XVI.ES.

LETTRE
DE CHRISTOPHE
COLOMB
DE INSULIS NOVIS
INVENTIS

Ex Bibliothecâ
quam 16000 Voll. constantem
huic Abbatiaë S Genovesæ Paris.
Testamento legavit Car Maurit.
LE TELLIER Archiep. Remensis.
Obiit anno 1710.

La pièce 3 de ce recueil est la
seconde édition de la Traduction
latine de la Lettre de Calixte
relatant la dissonance du Pape
et du Roi.

Elle a été imprimée par Stephanus
Planckel, à Rome en 1493, lequel
a également imprimé la 1re édition -
mais en omettant au titre le nom
du Pape Sixte.

Dans celle-ci, Planckel corrige
cette omission, ainsi que le nom
du traducteur des Romains (c'est-à-dire
c'est le no 4 de ma Bibliothèque
Ancienne Valaisienne).

Henry Harrier

3 juin 1892

les files sont p.ées 1 à 6
par p.ées 1 à 30.

P. 1 - Date de 1522.
 2 - id -
 3 - circa 1522
 4 - --
 5 - --
 6 - Date de 1522

Ces six premières pièces
 forment 6e f° 1^a
 27 du vol. et
 sont toutes du XVIe.

Pièces incunables: n° 1(6) Daunou 463 - Pellechet 4090
 2(7) - 416 - 3230
 3(8) - omis - omis
 (cf 2 autr. ex. D. 480 - 5060 et un 4e ex.
 OE XV. 351 p. 12).
 4(9) Daunou 718 - 3262
 5(10) - 465
 6(11) - 675
 7(12) - omis Pellechet omis
 (cf. OE XV. 351 667 - 1686)
 8(13) Daunou 710
 9(14) - omis - omis
 (cf. OE XV. 351 671 - 5019)
 9⁺(15) - omis -
 (cf. OE XV. 351 669
 p. 23
 9⁺⁺(16) - omis
 (cf OE XV. 351 673
 p. 22
 10(17) - 663
 11(18) - 665
 12-13(19) - 674 Pellechet 2048
 14(20) - omis
 (cf OE XV. 351 712
 p. 29
 15(21) - 461 Pellechet 4816
 16(22) - 588 - 4433
 17(23) - 590 - 2836
 18(24) - omis mais sous le n°
 832 Daunou cit. l'ex. [351] qui n'est
 pas 832, et autre redoublé: 123 sans doute lui être
 19(25) - 534
 20(26) - 792
 21(27) - 419 vol. à tort [351]?

T. S. V. P.

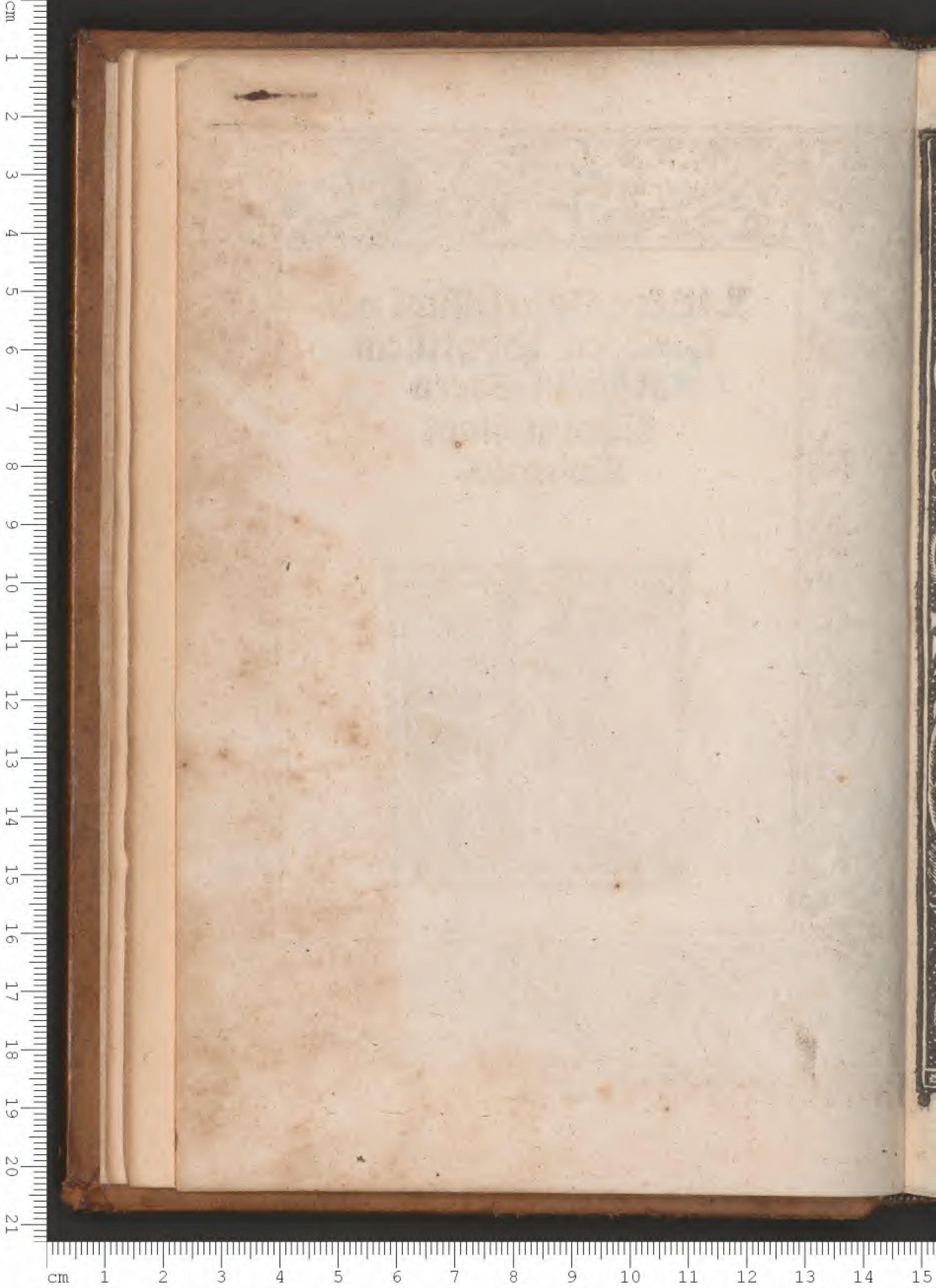
22 (28) . Dannon 717.
23 (29) - 287
24 (30) - 313
25 (31) - 314
26 (32) - 466
27 (33) - 451

28 (34) Piece datée de 1523
29 (35) - 1524
30 (36) - 1521.

~~x~~ ~~511~~

xyE 740

n.⁴(9) Lettre de Christophe Colomb

Jo. Camerarij Dalburgij Wormaciensis Episcopi oratoris Ill. principis Philippi Comitis palatini Rheni Innocenti octavo pont. Max. dicta gratulatio. Anno. M. cccc. lxxxv. p^o die non. Julij.

Venim⁹ beatissime pater iusto veneratōis officio: recēs hoc cel-
 situdinis tuę fastigiū prosecuturi. qđ ut faceremus: gratulare/
 murq;: cū sanctitati tuę: tum felicitati: uel si recti⁹ est ita dicere
 salutē vniuersę reipub. xpiane: misit nos sūmo religionis: sūmo
 pietatis et in. S. tuā et in sacrosanctā Ro. ecclesię sedē pedit⁹ affe-
 ctu vir Illustrissim⁹ Philippus comes palatin⁹ Rheni Bava-
 rię dux: et sacri Ro. impij pnceps elector. Vide⁹ aut pefandū
 esse mihi: qđ pefari res ipsa me cogit. hoc est optādā esse mihi.
 et ante oīa huic qualicūq; dictioni meę veniā petendā a. S. tua.
 et ab hoc amplissimo ordine Senatus Cardinaliū: qui diuinū
 tuū participāt filiū. Arbitror aut orōnis grām et quēuis elo-
 quendī cultū atq; splendorem ex hoīe Germano expectari ma-
 gnopere neq; posse: neq; debere. Et mihi quidē aduersus hanc
 sollicitudinē equitas ē animi uel eo pstatior: qđ psuasum habeo.
 S. tuā de Philippi in te officio studioq; nō ex hac: quęcūq; ea
 fuerit: orōne mea: sed ex reb⁹ illi⁹ opibusq; facturā estimatio-
 nem. Quā nīl district⁹ ipse teneret⁹ multiplici magnorū negoti-
 orum cura: nec illū necessaria quedā ratio rerū suarū reuocaf-
 set ab instituto tāto: laborioso quidē: sed tñ illi votis oībus ex-
 petito: nō ille legatis ad. S. tuā mittēdis: aut alienę vocis vte-
 retur ministerio. sed hoc quīvis longū difficileq; suscepisset iter
 et quantū pietas sua gaudiū: quā voluptatē ex hac publica cum-
 ctorū pcepisset letitia: presenti tibi pefens ipse declarasset. Cre-
 didissetq; sic quoq; tenui se tñ indicio perfunctū: quāta quāq;
 intēta teneret⁹ erga. S. tuā sacrāq; sedē deuotiōe. qđ illi xpiani
 noīs studiū: qua religionis nrę cura sollicitudinēq; duceret.
 nec satisfecisse officio se putaret: sed solū pignus hoc obsidēq;
 mētis dedisse: quo pspici posset: nihil tātū esse tāq; arduū sus-
 ceptū: modo incremētis id tuis vlibusq; ecclesię Ro. cōduceret:
 qđ nō ipse prompto esset aīo alacerq; subiturus. Accepit hāc a
 maiorib⁹ suis psuasione: quā protinus a primis cōprehensam

annis: et cum successu deinde etatis aucta: altius subinde pectori
suo altiusque semper infixit: ut nihil in rebus humanis sanctius: gra-
uius: venerabilius putaret: quam sacre apostolice sedis maiestatem. Nec
posse quicquam utilius ecclesie: quicquam hominum generi salubrius contin-
gere: quam ut summa dei benignitate daretur illi prudentissimum guber-
nator: sanctissimum rector. Equum est perfecto principes omnes hanc te-
nere sententiam: ut in Roma sedis salute contineri suam arbitrentur salu-
tem: et non dum principes: verum cunctos qui in christiana militia nomen
dederunt: sic animatos esse oportet: et credere per sua cuiusque portio-
ne excubias agendas esse per sedis huius incolumitatem: et magnitu-
dinem eius: quibuscumque possint rebus: si cui sunt opes: opibus: cui
prudentia: consilio: cui robur: viribus prouehere: quod si cui nihil aliud
sit: precibus saltem pijsque ad deum votis nuncupandis illam iuvare.
Si namque maiores nostri Romam communem generis humani esse patriam
volebant: nec intelligi potuisse in exilio fuisse eum: qui undecumque
veniens Romam fuisset: hacque ratione velut sacro quodam affectu ani-
mos omnium beniuolentiamque vixi terrarum principi obligabant: qui
ergo necesse est esse nunc mentem: quod studium cunctis erga hanc urbem:
et sanctissimum illi: atque adeo omnibus terrarum antistitem et rectorem:
cum non dum terrena cunctorum ea iam sit patria: sed quicumque bona fide
cives illi fuerint facti: et legibus eius paratas in omnia dederint ma-
nus: eos celestis quoque patrie faciat cives. Huius in Roma ecclesie
deuotionis: qua omnes christiani nomine principes esse spero et opto: Phi-
lippo possum locupletissimum esse testis: ut facillimum sit tibi Be-
atissime per perspicere: quo necesse fuerit illum cumulari gaudio
quatenus se copotem credere felicitatis: cum audiuisset nauiculam Pe-
tri gubernaculis esse manus tuas. Sed admotas: et ab optimo deo
optimam rerum humanarum ecclesiam esse optimi tui prouidentie com-
missam. Adductus est in eam spem: in quam video cunctos in hoc no-
uo tuo pontificatu processisse: rem christianam: si quam alias: tuo certe du-
ctu: tuis auspicijs illustrare felicissimamque futuram. Quid enim non
credemus vel Sedem tuam posse impetrare a deo ad hominum felicitatem:
vel virtutem efficere apud homines ad dei placationem: quid non pru-
dentia tua instituire: magnitudo animi prouincere: constantia com-

summare. vigilantia xpo tua: qđ institutū: peruictū: cōsumatūq;
fuerit: quid nō pfirmare poterit ac tueri? Nihil lapsum est aut
quassum ī xpianę religionis cultu. cerimonijsq;: qđ nō integri
tas: diligētia: pietas tua erigere rursus ⁊ stabilire possit. si qđ
vsq; desiderabit. si qua ī parte labāti succurrendū erit fidelis
populi tutelę. tua sollicitudo sufficiens in oēs vsus p̄sidiū p̄t/
stabit. tu publicas puatasq; res: tu sacras: tu pphanas: tu tem/
poralia p̄ternasq; bona nra īmenso puidentię tuę sinu cōplete
ris: exactissimo moderatiōis tuę formabis exemplo: ⁊ clemen/
tissima in oēs dispensabis benignitatis tuę manu; Dirigis tu
quidē beatissime p̄ vitam hoīuz ⁊ actiōes eoꝝ moresq; ī salu/
berrimū habitū cōponis: aucte iubēdo: monitis hortādo: seue/
ritate castigādo. sed ante oīa exemplo virtutū tuarū duceꝝ do
eos: ⁊ tāto iam tpe p̄tentatū a te iter velut digitis indicado.
Quis nō puidētię p̄silijsq; tuis se salutēq; suā cōmitti tutissu/
me putabit? cui? cū sūma sit prudētia tum exploratissima semp
in oī vita fuit naturę īmensa bonitas: ⁊ nūc propensissim⁹ in
subditos oēs p̄spiciť amor; Quicqđ iusseris: nemo erit qui re/
cusare cupiet. Certatim in hoc p̄tendē ab oībus: ut q̄maxime
dictis tuis audiēs qsq; p̄spici possit. Est tibi quidē a deo rerū
oīuz tradita p̄tās. nō tu tñ: qđ multis vsu venit: p̄tatem iusti/
cię titulis inanib⁹ exornas: sed iusticiā p̄idē tuis cōceptā p̄e/
cordijs: p̄tate nūc instructā expeditāq; tenes. adeoq; nūq; qđ
possis: semp qđ velis: ostēdis. Vis aut voluistiq; semp omnib⁹
q̄plurimū prodesse. Affecut⁹ es itaq;: uel nos potius p̄ te sum⁹
affecuti: ut quātū ante p̄desse volueris: tātū nūc possis: tantū
etiā ⁊ prosis; Video me Bea. p̄ in amplissimū cāpū tuarū lau/
dum esse platū: q̄q; initio mibi cēsuerim abstinēdū ab eis: ut
quę nō meā modo: s; p̄stātissimī cuiusuis faciūdiā ⁊ ingeniū
vincāt: satiusq; duxeriz modesta eas taciturnitate venerari: q̄
orōne q̄ lōge eēt īferior futura p̄stringere! Egypti sacerdotes
accipim⁹ oliz int̄ sac̄ solitos sonū tñ vocaliū l̄rāꝝ decātare: id
ill⁹ pij gratissimiq; deo p̄cēt⁹ loco fuisse. credebāt puto nullū se
posse dignū dō carnē iuenir. fuso itaq; muto illo ⁊ sñ mēte (ut

Ita dilectam Sono: cū pro rerū dignitate nihil possent: hoc ipsum
ut arbitror significabāt: nihil se posse: sed plurimū velle. Ger-
manos item nr̄os proditū est: p̄seos illos prius q̄ sacre xp̄iane
fidei mysterijs essent initiati: quicqd id erat: qđ dei colerent
loco: nullis sustinuisse simulachris effingere: qđ crederēt falsa
deo nō cōuenire: vera se reperire nō posse. adeo v̄sum ē vtr̄sq;
bis rectius esse pudenter quēq; secū reputare: qđ possit: q̄ im-
pudenter conari: qđ nequeat. Sic mihi cōmemorādis laudib;
tuis: plenū insolentię videt̄: si q̄s uel conet̄ eas extollere: quę
p se sunt amplissimę. uel recensere: quę sunt inumerę. uel quo-
uis mō demonstrare: quarū lumen ⁊ splendor oīuz oculos iam
mentesq; p̄stringit. Illa beatissime p̄ illa quidē mallet: si cō-
mode possem cōmemorare: quę protin⁹ cū nouo pōtificatu tuo
felicitati publicę prouenere: pax gentiū: secūditas terrarū: salu-
britas vitę. fremebant armis oīa. ar̄ ipsa orbis terrarū Italia
bellis grauissime quatiebat̄. Gallię velut onine letiore tuū ex-
cepturę pontificatū tum p̄mū respirabāt. Hispanię: Britannię:
Sarmatę: aut externis aut domesticis cōcitę motib; erāt. Jam
ho perpetua belloꝝ comes caritas ānonę: iam sicubi quies ab
armis erat: crudelior armis pestilētia seuebat. quin etiā ex ali-
orum cōparatione tolerabili⁹ miseri sibi videbant̄: qui vna tm̄
aut altera cladium istarū: ⁊ nō oībus simul vigerent̄. Hęc cun-
cta tam grauiā: tam acerba: pōtificat⁹ tu⁹ protinus velut salu-
bre quoddā affulgens reb; humanis sp̄dus repressit: dispulsa
abegit. Agitatus est magnis belloꝝ motib; vir sacre memorię
Nictus pōtifer. S. tuę p̄cessor: quę ille sūmo consilio suscepta:
prudētissime administravit: p̄stātissime ptulit. magni hoc uel
sūmi poti⁹ hoīs est: tot vndiq; circūfremētib; tempestatibus
armoꝝ: nō moueri aīo: nō p̄cuti: sed rectū in oīa p̄stantēq; diri-
gere vultū. sūmi hoc: ut dico: sed hoīs. Et hęc cū noua tua di-
gnitate rerū oīuz prolata trāquillitas: nō hoīs solū habet lau-
dem: sed de hoīs laude virtutibusq; plenū diuini fauoris p̄ se
fert iudiciū. Cōiunctit quippe deus ī tua ad pontificatū voca-
tione: suū cum hoīuz sentētia iudiciū. nec id dubijs vtiq; colli

gendum cōiecturis. Hōies enī p̄ficiendo te reb⁹ humanis re/
ctissime se facere ut volebāt: sic ⁊ sperabāt. Deus hō q̄ recte fe/
cerint: signis maximis eisdēq; lētissimis indicauit. Tā felices
enim successus: tantā prosperitatē: copiā salubritatē: nouē tuę
circūfudit dignitati: ut cū ad eā cuncti te prouehi plurimū vel/
lent: imenso plus tñ gauderent esse prouectū. Qd̄ itaq; vulgo
de principib⁹ dici audim⁹: aut legim⁹: dei hominūq; p̄sensu ad
principatū vocatos eos esse: id vnius tui vocationē proprie si/
gnatissimeq; definit. Quis potuit enī maior esse p̄sensus? Uo/
lebant hōies pontificē te fieri: ⁊ fecere qd̄ volebāt: idq; ipsuz ut
vellent: ut facerent: de⁹ instinxit. ⁊ qd̄ instinxerat: sūma rerum
oīuz felicitate cumulauit. ⁊ incōmodis cladibusq; terrarū oīb⁹
serenissimū hūc tuū ⁊ plenū natiue benignitatis opposuit vul/
tum. Cum hō vultū tuū dico: latine tñ loquor. ⁊ nō ut auriū
tuarū ineam grām. nec enim ī cuiusq; suspicione relictū velim
hoc me nō ex integra animi sentētia dicere. Vidim⁹ enim pri/
mis bls dieb⁹ corporis tui vires pōdere curarū iniquius affe/
ctas. ⁊ ut publico te conspectui subduceres: necessaria valetu/
dinis tuę ratio coegit. Quid ergo? Aōne statim vultus tu⁹ ab
oīb⁹ ē desiderat⁹? Aōne senserūt p̄tinuo mala publica deesse
sibi domitorē suū? Aōne rursus pestilentia: rursus arma prouē/
punt? Quin tu beatissime p̄ diligenter oīq; cura valetudinē
tuā p̄firmas. Redde te fruendū reb⁹ humanis: ⁊ vidēdū tñ te
p̄be. simulq; cūcta p̄spectui tuo icōmoda cessisse videbis. Po/
tuit aditus p̄tificat⁹ tui mala hęc vetusta: ⁊ actis altissime ra/
dicibus iam firma dissipare: poterit certe hęc eadē tenera ad/
huc: ⁊ velut ī herba reprimere dignitas tua iā stabilita. Dinc
ergo venit: venietq; maior indies publica per oē xp̄ianū nomē
lētitia. Dinc oīuz ī te affectus: nō qui ī rectorē aut dñm: quę
noīa p̄ se inuidię plerūq; obiacēt: sed qui ī auctorē salutis: dato/
rem felicitatis: parentē bonoz oīuz: aut si qd̄ his aliud arctio/
ris pietatis excogitari vinculū poterit: aut nomen. Dinc quoq;
spes oīuz iam subit mētes: ī qua magis ipse quotidie p̄firmoz
futurū: ut si qñ: nūc certe: impio ductuq; felicitatis tuę perpetu

us ille et pñiciolissim⁹ xpiani noīs hostie. Turc⁹ retūdat; Cū
sit enī malis nr̄is batten⁹ abusus: et dissensiones armaq; xpia
noz suā crediderit occasionē: q̄s dubitet: quin quoz creuit ad
uers⁹: eoꝝ rursus sit felicitate p̄ceps itur⁹. Vidim⁹ quidē q̄s
grauiter multos iam annos deus imissi⁹ in xpianos p̄ncipes
bellis: mutuis eos certaminib⁹ actruerit et p̄fligarit. Nec licet
dissimulare nobis: quorsum p̄tinuerit tātū in nos effundi ma
loꝝ: modo videre velim⁹: qd sit ea secutū; Infestissim⁹ ille la
tro: qui p̄dē boni p̄sulebat: ut intra angustissimū Asiē angulū
liceret tuto sibi latere. quiq; sepe sine xpianaz viriū p̄sidio se
nō satis munitū intra regni sui fines putabat: is tandē tot re
gnis: puinci⁹: reb⁹ publicis expugnatis: et ī ditionē execrādā
reductis: eo magnitudinis p̄cessit: ut quoz ante phorre⁹cebat
mentionē: illis nūc sit vltro timorī. Parū dico: imo qb⁹ antea
ne nomen qdē il l⁹ satis fuerat notū: apud eos nūc oīa ferro il
lius vastent⁹: flāmis colluceāt: sanguine redūdēt. At q iam
tandē placatioꝝis animi signa nobis dat de⁹: redd ta cū p̄tifi
catu tuo quies ē tempoꝝ: estus armoz resedit Scire cupimus:
an temere hęc letioꝝa p̄tingāt. Respiciam⁹ q̄re p̄tigerint tristi
oꝝa. Qd ergo reliquū est: nō exp̄giscet oē nomē xpianū: nō ar
ma cūcti rapiēt: nō obui⁹ ī ib⁹ it crudelissimo hosti: īmanissi no
tyrāno: dū tu Bea. p̄r innocētia: sc̄itate: religiōe: pietate p̄res
peculiare quoddā p̄sidii⁹ terris. Orabis tu qdē: et sacris p̄ci
bus militū tuoꝝ mouebis ac animabis arma. Nulli⁹ tuo dictu
ī hostes irritū decideret telū. nulli⁹ frustra gladi⁹ vibrabit. nul
lum sine vulnere iaculū mittet. Oīuz vulnera torrēs sanguis:
oīuz sanguinē p̄fidoꝝ aīa sequet⁹. dūq; tu castas ut Moyse ad
deū leuabis man⁹: null⁹ erit met⁹: ne aut impi⁹ hostis impetū
nr̄oꝝ p̄ferat: aut pius nr̄ exercit⁹ illius cede lasset. Oportebat
qdē tales belloꝝ erit⁹ de cuiusuis p̄tificis pietate sperare. Cū
ho tuꝝ dignitatis initijs tāta bñ gerēdaz rep affulserint oīa:
cessare vltra: et occasiones p̄dere nō iam cūctantiū: sed segniū:
ignauoꝝ et indormiētū felicitati suꝝ pōt videri; Possum qdē
Bea. p̄r hoc tuꝝ. S. de philippi p̄ncipis nr̄i p̄mittere deuotiōe:

nihil esse quod ille cupiat etque: quod quicquid est operum armorumque sibi in hac
tam pia conferre militiam. non ille laboribus aut periculis: non sanguini
aut vite sue parum erit: modo perfundere hanc in aliquos christianum
populum sibi pertingat usus. Nec homo hac in re solus: sed ubicumque posset
aliquid Romano ecclesie tueque. S. uel dignitati adstruere: uel fortunis:
id illi tam gratum esset futurum: ut inmensi muneris duxerit loco: suam
hac in parte officium studiumque deposci; Hoc ille cum iustum religio-
sumque putet: tamen velut hereditate a maioribus susceptum: prope modum
necessarium esse sibi persuadet. Nullum est adeo genus virtutum: aut vili-
lius illustrioris rei: sed ne cultus quidem et obsequium in sacra Roma se-
dem: cui non ipse domus sue plurima sit clarissimaque reperturus
exempla. Qua in re si ad institutum orationis huius id pertinere putarem.
et nisi preterea vereretur: ne hac tua abuterer audiendi benignita-
te: maxima mihi nasceretur copia dicendi; Possem ab Ario iusto
illo lazarum monumētis insigni initium facere. quod cum Bavarię pesseret
fidei et virtutis ergo a Senatu rex est et amicus populi Romano appellatus
Vir fortissimus et ab omnibus invictus: preterquam ab uno: scilicet eo a quo non
tam turpe fuit vinci: quam gloriosum cum illo decertare. et eo quidem: cuius
viribus et armis orbis terrarum: et vix hęc orbis victrix atque domi-
trix cessit! Dicerem karolum qui gloria rerum gestarum magnus cognos-
minat. Germanis principum impij habitus est autor. Commemorarem
Henricum: qui cum coniuge sua Romano pontificum decreto inter sanctos est re-
latus. Recenserem alios itidem Henricos: Ludovicum etiam et Ro-
bertum philippi proavum omnes Romanos aut reges: aut imperato-
res: eosdemque ingentibus in universam rempublicam christianam et in sacram
hanc sedem beneficiis illustres. fuit Robertus item avus principis
nostri: cuius quę veneratio fuerit in Romano antistite: uel uno illi facto
licet estimare. Erat ei collocata in matrimonium filia ducis Sub-
audię: ei quę felicem nominatum plerique Romano pontificis specie am-
biebant. Erant id temporis plena erroris omnia: alijs alio quocumque spes
aut fauor rapuisset inclinatis. Robertus tamen posthabitis cha-
rissime sibi coniugis affectibus: et omni affinitatis iure neglecto: pri-
uatis necessitudinibus suis publicam Romanę ecclesie pretulit di-
gnitatem; Pater autem philippi Ludovicus ea religionis et virtutis

omnium iecerat fundamenta: ut nisi prematura foret morte defuncti
nulli? pro eo in Ro. sedē merita laudarent. Hui? frater Fredericus
Philippi p. etatē tutor difficile diiudicatu est: prudentior:
fortior: an felicio? fuerit. qui crebro admodū collatis cū hoste si-
gnis: cū presens ipse dimicauerit: victoriā quę natura incertis-
sima est: ut ubiq; industrie suę certa eēt virtute prefecit. Quin-
decim Germanię pncipes bellū illi vno eodēq; tpe cupidissime
indixerūt. Id cum acerrime generet inferreretq;: tres ex eis vna
acie victos cepit. eoq; res pducta ē: ut pditiones pacis a nullo
acciperet: oībus daret. Prim? is veterē rei militaris disciplinā
quantū temporū ratio passa est renouauit. Primus Germaniā
post Augustū Cēsare purgare latrocinij ē adorsus. Fuit tem-
pus: quo similitate et factione hostiū coact? est de se prebere ali-
enioris animi i. sacrā hāc sedē opinionē. paruit tēpori: et vigēti
se necessitati cessit. Postea Ro. q̄ dat? est liberior de oībus cog-
noscendi locus: tum quidē est illi? accepta excusatio. prestitaq;
deinde: qd̄ semp ante prestiterat: ut ecclesiā Ro. nullo i. loco fu-
dei obsequijq; sui peniteret. Doq; vestigia clarissimorū viroq;
cū Philippus sectāda sibi virtutib? oībus et recte factis institu-
erit: adsum? beatissime p. illius noīe: et oē obsequiū: studiū: pi-
etatemq; illi?: et quicquid id est quo obediētia sacrę Ro. sedi a
xpiano pncipe debita prestari vberime amplissimeq; pōt: id il-
lius iussu tuę pferim? dicamusq; sanctitati. putes si qd̄ est opū
illi: si quę sunt fortune: si quę vires. nec ea modo quę sua sunt:
sed quibuscūq; gratia: meritis: necessitudine deuinctis: p suis
vitiis: ea oīa ante tuę. S. esse deposita pedes. et hāc deuotionem
suā: ut clemēs atq; benign? accipias pcar. Oiat quoq; ut se: li-
beros: familiā: domūq;: et quicqd̄ est ditiōis sue. S. tua ea velit
indulgētia humanitateq; cōplecti: quā semp ipse maioresq; sui
ab hac sacra sede petiuerūt: sempq; sūt affecuti. Ipse dabit ope-
ram: proq; virili enite? ut qm̄ munificētia meritisq; in. S. tuā
pferēdis quātū cupit prestare nō pōt. qd̄ pōt: cultu certe et obse-
quio oīa prestat. Cūq; deuotiōe erga. S. tuā alteri qd̄ cesserit
nemini: tum ipse quotidie secū oī observatię genere decertet.

